

Innst. O. nr. 98

(2000-2001)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout

Ot.prp. nr. 75 (2000-2001)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Proposisjonen foreslår regulering av organisert kampaktivitet som tillater knockout. Det foreslås at slik kampaktivitet kun kan utøves etter særskilt godkjenning. Bakgrunnen for forslaget er at det anses som medisinsk sannsynliggjort at slag og spark (støt) mot hodet har alvorlige medisinske skadevirkninger. Kampaktiviteter som tillater knockout skiller seg fra annen fritidsaktivitet ved at potensielt skadegjørende handlinger tillates og honoreres. Departementet mener det er i samfunnets interesse å forhindre etableringen av kampaktiviteter med stor grad av vold.

Det vil bli utarbeidet forskrifter til loven med nærmere vilkår for godkjenning. Forskriftene vil inneholde sikkerhetsbestemmelser, der sentrale vilkår vil være om kampaktiviteten i tilstrekkelig grad tar hensyn til utøverens helse og sikkerhet.

Aktiviteter hvor deltakerne tillates å påføre hverandre støt mot hodet med den følge at én deltaker kan måtte gi opp kampen eller kampen stoppes, krever godkjenning. Med knockout menes at en deltaker må avbryte kampen på grunn av støt mot hodet. Kampaktiviteten anses å tillate knockout så lenge det aktuelle kampreglement aksepterer knockout som grunnlag for seier.

1.2 Nærmere om lovforslaget

Stortinget vedtok 12. juni 1981 å forby profesjonell boksing i Norge. Loven trådte i kraft den 1. januar 1982. Spørsmål knyttet til lov om forbud mot profesjonell boksing har vært oppe i Stortinget ved flere anledninger siden 1981. Departementet har lagt til grunn at profesjonell kickboksing ikke var forbudt i henhold til lov om forbud mot profesjonell boksing. I 1997 ble det fremmet et forslag i Dokument nr. 8:16 (1997-1998) å oppheve lov om forbud mot profesjonell bok-

sing. I Innst. O. nr. 67 (1997-1998) avviste Odelstingets flertall forslaget.

Utøvelse av organiserte kampaktiviteter som innebærer brutalitet og fare for skade, er et område som utover proffboksing ikke er lovregulert.

Proposisjonen inneholder en nærmere gjennomgang av gjeldende rett på området, særlig forholdet til straffeloven, samt en beskrivelse av rettsstilstanden i Danmark, Finland, Island og Sverige. Det vises også til at Europarådet har fremmet en anbefaling til medlemslandene om forbud mot kamparrangementer med begrensede regler, slik som cage fighting.

Europarådets anbefaling om forbud begrunnes ut fra at dersom volden i samfunnet skal reduseres, må den bekjempes i alle former. Videre tar Europarådet i betraktning fremveksten av «idrett» med vold som et underholdningsprodukt, og det faktum at kamparrangementene representerer en fare for deltakerne. Rekommandasjonen foreslår at alle medlemsland tar nødvendige skritt for å forby «free fighting contests, such as cage fighting».

1.3 Medisinske skadevirkninger knyttet til slag og spark mot hodet i kampaktivitet

Departementet har innhentet en sakkyndig uttalelse om slag og spark mot hodet i kampaktiviteter - medisinske skadevirkninger. Det fremgår av uttalelsen at det foreligger omfattende dokumentasjon på at profesjonell boksing fører til hjerneskade, i enkelte materialer hos opp til 90 pst. av de undersøkte. I andre kampaktiviteter hvor utøvere påføres slag mot hodet slik som i profesjonell boksing, kan man forvente at et tilsvarende skadepanorama vil bli beskrevet.

Det heter også i uttalelsen at man kan forvente at de langtidsskadene som er rapportert i boksing, etter hvert også vil bli påvist hos utøvere av andre kampaktiviteter hvor støt mot hodet inngår.

1.4 Departementets vurderinger

Fremveksten av nye organiserte kampaktiviteter har bidratt til at departementet ser behov for å regulere aktivitetene gjennom egen lov om kampaktiviteter som tillater knockout.

Ved tidligere behandling av lov om forbud mot profesjonell boksing i Stortinget, har medisinske skadevirkninger og idrettens forrående virkning på publikum vært tungtveiende argumenter for flertallet i Stortingets familie, kultur- og administrasjonskomité.

I forbindelse med forslag om å oppheve loven, har det fra enkelte vært hevdet at det å utsette seg for farer forbundet med idrett, bør være en frivillig sak.

Det er nødvendig å vurdere hvor langt enkeltmenneskets frihet til å påføre seg selv skade gjennom deltakelse i organisert kampaktivitet, bør gå. Organiserte kampaktiviteter med voldsinnslag blir lett et underholdnings- og medieobjekt, med tilhørende økonomiske interesser innkoblet. Det er tvilsomt om slik aktivitet bør aksepteres av storsamfunnet.

Frem til i dag har norske myndigheter vært innstilt på å trekke grensen mellom individuell frihet og samfunnsmessig ansvar, og således avgrense rommet for organisert vold under forehavende av å falle innenfor det rom idrettslig utfoldelse bør omfatte. Departementet ønsker å regulere organiserte kampaktiviteter som tillater knockout for å avgrense rommet for organisert vold.

Lovforslaget bygger på en vid definisjon av organisert kampaktivitet. Det innebærer at organisert kampaktivitet som tillater knockout, både i regi av NIF (Norges Idrettsforbund) og annen organisert kampaktivitet, dekkes av lovforslaget.

Innen NIF er det så langt departementet kjenner til kun fullkontakt kickboksing, taekwondo-grenen fri sparring og amatørboksing som tillater knockout som følge av støt mot hodet.

I lovforslaget reguleres kun organisert kampaktivitet, uformelle slåsskamper berører således ikke. Det er først i det øyeblikk at kampene tar organiserte former at lovforslaget kommer til anvendelse.

Straffeloven tar på sin side ikke hensyn til om aktiviteten foregår i organiserte eller uorganiserte former. Straffeloven kan således også anvendes i forhold til uorganiserte aktiviteter.

Innen organiserte kampaktiviteter, som tillater slag eller spark mot hodet og knockout, er skadeomfanget varierende. Enkelte organiserte kampaktiviteter er forholdsvis nye i Norge og internasjonalt. Det finnes av den grunn lite dokumentert materiale som viser skadeomfanget innenfor den enkelte kampaktivitet. Dette er særlig gjeldende ved at de mest omfattende skadene karakteriseres som senskader. Det er imidlertid tilstrekkelig medisinsk dokumentasjon på skadeeffekten av harde støt mot hodet. På bakgrunn av et sannsynlig varierende skadeomfang, foreslår departementet en godkjenningsadgang for aktivitet med

et kampreglement som reduserer skaderisikoen og således minsker sannsynligheten for alvorlige skader. For å få godkjenning kreves det at søker kan ansees som en juridisk person. Det gis ikke godkjenning til uformelle grupperinger. Vilkår for godkjenning foreslås regulert i forskrift.

Godkjenningsordningen innebærer at kampaktiviteter som tillater knockout kan godkjennes dersom et gitt sett av sikkerhetsbestemmelser, hjemlet i egen forskrift, blir ivarettatt.

Det foreslås opprettet en nemnd der medlemmene dekker medisinske krav, kamptekniske forhold og kravene til god forvaltningsskikk. Avslag på søknad om godkjenning vil kunne påklages til en egen ankenemnd, eventuelt departementet.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget kan få økonomiske og/eller administrative konsekvenser for politiet, helsevesenet og den som driver kampidrett eller organisert kampaktivitet som tillater knockout.

Den politimessige oppfølgingen av den nye loven vil være særlig aktuell i en startfase etter at loven eventuelt er innført. Politiets oppmerksomhet vil i første omgang være påkrevet i allerede etablerte miljøer for kampaktivitet og i miljøer hvor det er kultur for utvikling av slik aktivitet. Politiets innsats må utføres innenfor de ordinære rammene, og må avveies i forhold til politiets øvrige oppgaver.

De av dagens kampidrettsorganisasjoner som gjennom lovforslaget blir forhindret fra å gjennomføre internasjonale mesterskap i henhold til et internasjonalt kampreglement i Norge, vil sannsynligvis tape inntekter. Internasjonale mesterskap er ofte attraktive for publikum og således inntektsbringende.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jon Olav Alstad, Gerd Johnsen, Liv Marit Moland, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Shahbaz Tariq, fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan og Ola T. Lånke, fra Senterpartiet, Anne Enger Lahnstein, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, og representanten Inger Stolt-Nielsen, viser til at Regjeringen foreslår å regulere organiserte kampaktiviteter som tillater knockout. Videre registrerer flertallet at departementet mener det er i samfunnets interesse å forhindre etableringen av kampaktiviteter med stor grad av vold. I dag utøves det organiserte kampaktiviteter som innebærer fare for skader som følge av knockout, uten at dette er regulert av lovverket. Flertallet slutter seg derfor til Regjeringens forslag som innebærer at det etableres et grunnlag for å bedre utøvernes beskyttelse av helse og sikkerhet.

Flertallet registrerer at departementet legger til grunn en medisinsk rapport fra Norges Idrettsmedisinske Forening som klart viser at kampaktiviteter hvor slag mot hodet er vesentlige momenter, fører til omfattende skader blant utøverne. På denne bakgrunn er det et klart behov for reguleringer av slike idretter for å minimere disse skadene. I en situasjon der ulike idretter med høy grad av brutalitet er i vekst internasjonalt, og også i Norge, synliggjør ytterligere dette behovet. Det har lenge vært lovreguleringer som forbyr uorganisert vold, noe som gjør det naturlig også å regulere organisert vold.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold og Per Sandberg, og fra Høyre, Trond Helleland, viser til det framlagte lovforslag. Lovforslaget tar sikte på å regulere ulike idretter som tillater knockout.

Disse medlemmer har tidligere gått inn for å tillate profesjonell boksing i Norge. De helsefarer som kan oppstå i forbindelse med utøvelse av profesjonell boksing og andre idretter hvor knock-out tillates synes godt dokumentert. Disse medlemmer mener imidlertid at faren for skader i seg selv ikke er god nok grunn til å innføre en spesiell lovregulering på dette området, da det å utsette seg for farer forbundet med idrett, både på amatør- og profesjonelt plan, bør være en frivillig sak. Disse medlemmer vil vise til at der finnes andre tillatte idrettsgrener som ikke bare setter utøverne i fare, men som også involverer hjelpemansskaper hvis liv og helse kommer i fare når redningsaksjoner må iverksettes.

Disse medlemmer viser til at Justisdepartementet uttrykker tvil om nødvendigheten av lovforslaget. Det uttrykkes tvil om utbredelsen av brutale kampaktiviteter. Justisdepartementet er også i tvil om behov for lovgivning ut over de reaksjonsmuligheter som straffeloven gir allerede i dag. Disse medlemmer støtter disse synspunktene, og vil gå imot det foreslåtte lovforslag.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om organisert kampaktivitet som tillater knockout

§ 1

Organisert konkurranse, oppvisning eller treningskamp der knockout er tillatt, kan bare finne sted etter godkjenning av Kongen. Med knockout menes at en deltaker må avbryte kampen på grunn av støt mot hodet.

I vurderingen av om godkjenning skal gis, skal det blant annet legges vekt på om kampaktiviteten i tilstrekkelig grad tar hensyn til utøverens helse og sikkerhet.

Kongen kan fastsette nærmere sikkerhetsbestemmelser som en godkjent kampaktivitet må følge.

§ 2

Med bøter eller fengsel i inntil tre måneder straffes den som uten å ha innhentet godkjenning forsettlig:

- 1 arrangerer, deltar, gir økonomisk støtte til eller stiller lokaler til rådighet for kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd,
- 2 inngår avtale eller medvirker til inngåelse av avtale om kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd, eller
- 3 gjør tjeneste som dommer eller sekundant ved kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd.

§ 3

Loven gjelder her i riket, herunder Svalbard.

§ 4

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 22. mai 2001

Ågot Valle
fung. leder

Jon Olav Alstad
ordfører

Oddbjørg Ausdal Starrfelt
sekretær